

Н.О. Ковальчук

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ САНАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВА

Методичні рекомендації
до самостійної роботи

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

Н.О. Ковальчук

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ САНАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВА

*Методичні рекомендації
до самостійної роботи*

Чернівці

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2025

УДК 658.167(072)

К 563

Друкується за ухвалою вченої ради
економічного факультету
Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича
(Протокол № 4 від 12.11.2025 року)

Ковальчук Н.О.

К 563 Управління фінансовою санацією підприємства : метод.
реком. до самост. роботи / Н.О Ковальчук. – Чернівці : Чернівець.
нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 44 с.

Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів покликані підвищити ефективність засвоєння дисципліни «Управління фінансовою санацією підприємства», забезпечити здобувачам освіти можливість самостійно опрацювати навчальний матеріал. Вони структуровані за темами й містять запитання для опрацювання, глосарій, завдання для самостійної роботи та тематику наукових доповідей із використанням рекомендованих джерел літератури.

Для студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти.

УДК 658.167(072)

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2025

© Ковальчук Н.О., 2025

ЗМІСТ

Передмова	4
-----------------	---

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління фінансовою санацією підприємства

Тема 1. Сутність управління фінансовою санацією підприємства.....	6
Тема 2. Санаційний контролінг	9
Тема 3. Складання і погодження плану фінансової санації підприємства.....	13
Тема 4. Санаційний аудит	16
Тема 5. Санація балансу	21

Змістовий модуль 2. Економіко-правові аспекти фінансової санації підприємства

Тема 6. Внутрішні джерела фінансової санації підприємства.....	24
Тема 7. Зовнішні джерела фінансової санації підприємства.....	27
Тема 8. Санаційна реструктуризація підприємства.....	30
Тема 9. Оцінювання вартості майна підприємства.....	33
Тема 10. Економіко-правові аспекти санації, банкрутства та ліквідації підприємства	36
Список рекомендованої літератури.....	40

ПЕРЕДМОВА

У сучасних умовах нестабільного економічного середовища, посилення конкуренції та зростання ризиків господарської діяльності особливої ваги набувають питання забезпечення фінансової стійкості підприємств. Від ефективності управління фінансовими ресурсами, здатності своєчасно реагувати на кризові явища та запобігати банкрутству залежить не лише подальше функціонування суб'єктів господарювання, але й економічна безпека держави в цілому.

Дисципліна «Управління фінансовою санацією підприємства» формує у здобувачів системне розуміння процесів фінансового оздоровлення, санаційного аудиту, реструктуризації заборгованості та залучення джерел фінансування для відновлення платоспроможності підприємств.

Актуальність дисципліни зумовлена необхідністю підготовки фахівців, здатних своєчасно виявляти ознаки фінансової кризи, розробляти та реалізовувати санаційні заходи, обґрунтовувати вибір внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування санації, приймати ефективні управлінські рішення у кризових ситуаціях.

Дисципліна «Управління фінансовою санацією підприємства» належить до блоку вибіркового освітніх компонент, запропонованих здобувачам освітньої програми «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» другого (магістерського) рівня освіти.

Вивчення вибіркової дисципліни «Управління фінансовою санацією підприємства» дозволяє здобувачам вищої освіти посилити компетенції щодо прийняття управлінських рішень у системі фінансово-економічних відносин, які виникають у процесі антикризового фінансового управління підприємством, санації, реорганізації, банкрутства та ліквідації суб'єктів господарювання.

У процесі вивчення дисципліни важливе значення має самостійна робота здобувачів освіти. Ці методичні вказівки підготовлено з метою сприяння студентам у самостійному опрацюванні тем дисципліни «Управління фінансовою санацією підприємства».

Матеріал, поданий у методичних вказівках до самостійної роботи, охоплює такі складові кожної теми:

1. Перелік питань, опрацювання яких спрямовує здобувачів освіти на засвоєння ключових теоретичних і практичних аспектів теми.

2. Методичні поради щодо вивчення кожної теми, у яких конкретизовано, на що саме слід звернути увагу під час опрацювання питань, які аспекти теми варто розглянути більш детально та як доцільно вибудувати логіку їх вивчення.

3. Глосарій, призначений для уточнення, систематизації та поглиблення знань стосовно основних понять і категорій навчальної дисципліни.

4. Завдання для самостійної роботи студентів, що містять різні завдання, спрямовані на глибоке опрацювання питань, що винесені на самостійне опрацювання.

5. Теми наукових доповідей, підготовка яких сприяє розвитку навичок пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел, а також формуванню логічного мислення.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ

ФІНАНСОВОЮ САНАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 1

СУТНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ

САНАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВА

Перелік питань

1. Фінансова криза на підприємстві: фази, види та фактори виникнення.
2. Економічна сутність санації.
3. Класична модель фінансової санації.

Методичні поради. *Опрацьовуючи питання за темою, зверніть увагу на такі аспекти:*

- **Визначення фінансової кризи та типові причини її виникнення.** Фактори впливу на фінансову кризу розглянути у розрізі внутрішніх та зовнішніх. До типових внутрішніх належать: неоптимальна структура активів та капіталу, неналежна увага до фінансового планування та фінансового аналізу, низький рівень інноваційної активності підприємства, розбалансованість організаційної структури управління, недоліки у виробничій сфері, низька продуктивність праці працівників та низький рівень їх кваліфікації, неналежний рівень маркетингу. Ключовими зовнішніми факторами виникнення фінансової кризи є: політична та економічна нестабільність, інфляція, падіння кон'юнктури в економіці в цілому, коливання валютних курсів, високий рівень конкуренції, низький рівень розвитку товарних та фінансових ринків, коливання валютних курсів та ін.

- Фази фінансової кризи: така, що безпосередньо не загрожує функціонуванню підприємства за умови переходу на антикризове фінансове управління; фаза, що несе в собі загрози для подальшої діяльності підприємства із необхідністю вжиття санаційних заходів; фаза, що характеризує неможливість продовження фінансово-господарської діяльності підприємства із необхідністю ліквідації підприємства.
- Види фінансової кризи: стратегічна криза, криза прибутковості, криза ліквідності; виробничо-технологічна криза, криза збуту.
- Визначення та стратегії фінансової санації. До типових стратегій фінансової санації підприємства відносять такі: захисна, наступальна, делегування повноважень, компромісів та консенсусів.
- Ключові аспекти прояву фінансової санації: фінансовий, правовий, соціальний, функціональний.
- Види фінансової санації підприємства: зовнішня, внутрішня; санація, спрямована на реорганізацію підприємства, санація, спрямована на реорганізацію боргу, санація шляхом продажу підприємства як цілісного майнового комплексу; санація боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство та власне санація.
- Типи санаційних заходів: фінансово-економічні, виробничо-технічні, організаційні та соціальні.
- Визначення управління фінансовою санацією, його принципи та механізм такого управління. До ключових принципів відносять: комплексний підхід, контроль кредиторів, індивідуальний підхід, гнучкість, строковість, інтегрованість, обґрунтованість, компетентність. В межах механізму управління розглянути об'єкт, систему санаційних заходів, забезпечення.
- Класичну модель фінансової санації: аналіз причин виникнення кризової ситуації, прийняття рішення про

санацію чи ліквідацію підприємства, визначення цілей санації, формування стратегії санації, розробка санаційних заходів, формування програми та плану санації, реалізація, координація та контроль.

Глосарій

- ❖ фінансова криза
- ❖ банкрутство
- ❖ внутрішня санація
- ❖ зовнішня санація
- ❖ санація
- ❖ санаційні заходи
- ❖ криза ліквідності
- ❖ криза прибутковості
- ❖ стратегічна криза
- ❖ збутова криза
- ❖ виробнича криза
- ❖ організаційні санаційні заходи
- ❖ соціальні санаційні заходи
- ❖ фінансово-економічні санаційні заходи
- ❖ виробничо-технічні санаційні заходи

Завдання для самостійної роботи студентів

- ✓ Дати визначення поняття «фінансова санація» та пояснити його зміст.
- ✓ Дослідити класифікацію санаційних заходів.
- ✓ Обґрунтувати роль санації у відновленні діяльності підприємства.
- ✓ Створити порівняльну таблицю «Санація - Ліквідація».
- ✓ Визначити основні причини, через які підприємства втрачають фінансову стійкість.
- ✓ Побудувати блок-схему процесу прийняття рішення про санацію.
- ✓ Розробити перелік можливих індикаторів, що сигналізують про потребу санації.

- ✓ Скласти таблицю «Мета – завдання – інструменти фінансової санації».
- ✓ Описати схематично класичну модель фінансової санації підприємства.

Тематику наукових доповідей

1. Природа фінансової кризи та механізми її подолання.
2. Сучасні підходи до управління санацією підприємства.
3. Зарубіжний досвід антикризового управління і санації.
4. Класична модель фінансової санації: переваги та недоліки.
5. Інноваційні методи фінансової стабілізації підприємств.
6. Вплив макроекономічних чинників на ефективність фінансової санації.
7. Фінансова санація як інструмент стабілізації діяльності підприємства у воєнний та післявоєнний період.

ТЕМА 2 САНАЦІЙНИЙ КОНТРОЛІНГ

Перелік питань

1. Суть, необхідність та основні завдання санаційного контролінгу.
2. Методи санаційного контролінгу.

Методичні поради. *Опрацьовуючи питання за темою, зверніть увагу на такі аспекти:*

- Сутність поняття «контролінг» та його роль у системі управління підприємством, специфіку санаційного контролінгу як складової антикризового управління, необхідність впровадження контролінгу в умовах фінансової кризи.
- Основні завдання санаційного контролінгу, серед яких: збір і аналіз внутрішньої та зовнішньої інформації щодо

об'єкта контролінгу, виявлення та усунення «вузьких місць» у роботі підприємства, своєчасне реагування на нові можливості та розвиток сильних сторін підприємства, постійний контроль і оцінка ризиків фінансово-господарської діяльності та розробка заходів для їх мінімізації, виявлення резервів для зниження собівартості продукції, оцінка повноти і достовірності ведення бухгалтерського обліку, операційного та адміністративного контролю, розробка стратегії розвитку та координація планування фінансово-господарської діяльності, аналіз відхилень фактичних показників від планових і підготовка пропозицій щодо корекції планів чи усунення перешкод, контроль за дотриманням співробітниками процедур, документообороту, функцій і повноважень, надання рекомендацій структурним підрозділам при плануванні та впровадженні нових продуктів, процесів або систем, проведення внутрішнього консалтингу та підготовка методичного забезпечення для окремих підрозділів, проведення внутрішнього аудиту та координація з зовнішніми аудиторськими фірмами, щоб уникнути дублювання роботи та забезпечити довіру до висновків служби внутрішнього аудиту.

- Види контролінгу (стратегічний та оперативний) у контексті санаційних процесів.
- Функції контролінгу: планування діяльності на довгострокову перспективу (стратегічне планування), складання та контроль виконання бюджетів (бюджетування), узгодження дій і процесів між підрозділами (координація), надання внутрішніх консультацій і рекомендацій (внутрішній консалтинг), аналіз відхилень фактичних показників від планових та здійснення контролю (аналіз відхилень і контроль), організація збору, обробки та використання інформації для управлінських рішень (формування інформаційного забезпечення).

- Методи санаційного контролінгу: опитування (анкетування); SWOT-аналіз (аналіз сильних та слабких місць); факторний аналіз відхилень; вартісний аналіз; ABC (XYZ) – аналіз; аналіз точки беззбитковості; бенчмаркінг, нуль-базис бюджетування; портфельний аналіз.
- Роль служби контролінгу у взаємодії з фінансовими, планово-економічними та управлінськими підрозділами та практичне значення контролінгу для підвищення результативності санації.

Глосарій

- ❖ контролінг
- ❖ санаційний контролінг
- ❖ стратегічний контролінг
- ❖ оперативний контролінг
- ❖ анкетування
- ❖ SWOT-аналіз
- ❖ портфельний аналіз
- ❖ вартісний аналіз
- ❖ бенчмаркінг
- ❖ ABC (XYZ)-аналіз
- ❖ аналіз відхилень
- ❖ вартісний аналіз
- ❖ точка беззбитковості
- ❖ нуль-базис бюджетування
- ❖

Завдання для самостійної роботи студентів

- ✓ З'ясуйте особливості санаційного контролінгу.
- ✓ Обґрунтуйте необхідність впровадження санаційного контролінгу на підприємствах, які перебувають у фінансовій кризі.
- ✓ Визначте завдання санаційного аудиту.

- ✓ Визначте умови, за яких такий метод контролінгу, як опитування, можна успішно використати у процесі санації.
- ✓ Опишіть факторний аналіз відхилень як метод санаційного контролінгу.
- ✓ Дослідіть особливості застосування SWOT-аналізу у процесі санації.
- ✓ Опишіть завдання вартісного аналізу.
- ✓ Визначте переваги нуль-базис бюджетування.
- ✓ Складіть порівняльну характеристику видів бенчмаркінгу.

Тести наукових доповідей

1. Санаційний контролінг як інструмент антикризового управління.
2. Організаційне забезпечення системи санаційного контролінгу.
3. Методи та інструменти контролінгу у процесі фінансової санації підприємства.
4. Порівняння традиційного та санаційного контролінгу.
5. Контролінг як основа прийняття управлінських рішень у період кризи.
6. Зарубіжний досвід застосування контролінгу в процесах оздоровлення підприємств.
7. Впровадження системи санаційного контролінгу на українських підприємствах: проблеми та перспективи.
8. Вплив інформаційного забезпечення на ефективність санаційного контролінгу.
9. Використання внутрішнього консалтингу для підвищення результативності санаційних заходів.
10. Аналіз відхилень як інструмент прийняття управлінських рішень у процесі санації.

ТЕМА 3

СКЛАДАННЯ І ПОГОДЖЕННЯ ПЛАНУ ФІНАНСОВОЇ САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Перелік питань

1. Значення та принципи складання плану фінансової санації.
2. Структура плану фінансової санації.
3. Характеристика плану антикризових заходів.

Методичні поради. Опрацьовуючи питання за темою, зверніть увагу на такі аспекти:

- Визначення плану фінансової санації та принципи його складання, до яких належить: завершеність, змістовність, правильність, ясність, об'єктивність.
- Необхідність та причини залучення зовнішніх консультантів для складання плану фінансової санації.
- Орієнтовна структура плану фінансової санації: аналіз вихідних даних, стратегія санації, оперативна (Crash) програма, план антикризових заходів, ефективність антикризових заходів та порядок реалізації плану.
- Орієнтовна структура плану антикризових заходів: план маркетингу та розширення ринків збуту, план виробництва, організаційний план, система фінансових планів.
- Способи оцінки ефективності санаційних заходів: аналіз динаміки показників фінансового стану підприємства до та після впровадження антикризових заходів; визначення коефіцієнта ефективності реалізованих антикризових заходів; обчислення строку окупності інвестицій у проведення антикризових заходів (метод Payback); оцінювання показників створеної доданої вартості (EVA і CVA); застосування методу дисконтування грошових потоків (Cash-flow); аналіз

зміни вартості підприємства до та після проведення фінансової санації.

- План санації у процедурі санації боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство: у яких випадках складається, що містить, додатки до плану.
- Процедури щодо плану санації (санація до відкриття провадження у справі про банкрутство): порядок схвалення, порядок подання заяви про затвердження плану санації, порядок затвердження плану санації, основні вимоги до плану санації, заходи щодо відновлення платоспроможності боржника, що містяться у плані санації, порядок розгляду плану санації кредиторами, порядок затвердження плану санації кредиторами.

Глосарій

- ❖ план фінансової санації
- ❖ план антикризових заходів
- ❖ план маркетингу
- ❖ план виробництва
- ❖ організаційний план
- ❖ кредитор
- ❖ забезпечені кредитори
- ❖ конкурсні кредитори
- ❖ поточні кредитори
- ❖ бюджет продажу
- ❖ бюджет виробництва
- ❖ план інвестицій
- ❖ план прибутку
- ❖ метод дисконтування Cash-flow
- ❖ період окупності
- ❖ ефективність антикризових заходів

Завдання для самостійної роботи студентів

- ✓ Опрацюйте законодавчі вимоги до складання плану санації.
- ✓ Дайте відповідь на питання: «Чому план санації є ключовим документом у фінансовому оздоровленні підприємства?»
- ✓ Побудуйте схему узгодження плану санації із зовнішніми інвесторами.
- ✓ Зобразіть схематично типову структуру плану фінансової санації підприємства.
- ✓ Визначте орієнтовну структуру плану антикризових заходів.
- ✓ Дослідіть способи оцінки ефективності санаційних заходів.
- ✓ Опишіть, що містить план санації у процедурі санації боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство.
- ✓ Охарактеризуйте порядок схвалення плану санації (санація до відкриття провадження у справі про банкрутство).
- ✓ Визначте основні вимоги до плану санації (в межах провадження у справі про банкрутство).
- ✓ З'ясуйте заходи з відновлення платоспроможності боржника, що містяться у плані санації.

Теми наукових доповідей

1. Значення плану фінансової санації для стабілізації підприємства.
2. Принципи формування плану фінансового оздоровлення в сучасних економічних умовах.
3. Особливості погодження плану фінансової санації з кредиторами та інвесторами.
4. Сучасні підходи до реалізації антикризових заходів.
5. Практика фінансової санації підприємств в Україні.

6. Використання фінансових інструментів для залучення інвестицій під санаційні заходи.
7. Розрахунок впливу окремих антикризових заходів на ліквідність та платоспроможність підприємства.
8. Оцінка ризиків та способів їх мінімізації під час реалізації фінансової санації.
9. Визначення пріоритетності антикризових заходів на основі фінансових розрахунків.
10. Практичні рекомендації щодо підвищення ефективності внутрішнього управління в період санації.

ТЕМА 4

САНАЦІЙНИЙ АУДИТ

Перелік питань

1. Суть і характерні риси санаційного аудиту, його етапи.
2. Санаційна спроможність підприємства.
3. Методика та програма санаційного аудиту.

Методичні поради. *Опрацьовуючи питання за темою, зверніть увагу на такі аспекти:*

- Визначення санаційного аудиту та його багатогранність, зокрема відмінності у трактуванні санаційного аудиту «у широкому розумінні» та «вузькому розумінні» за такими ознаками: цілі, підстава проведення, рівень деталізації, час проведення, вид аудиторських послуг, інституція.
- Предмет та об'єкти санаційного аудиту: оцінка ефективності плану санації, аудит окремих санаційних процедур, аудит фінансового стану підприємства-боржника.
- Мета та завдання санаційного аудиту. До основних завдань, зокрема належать: визначення реального фінансового та виробничо-господарського стану підприємства, виявлення глибини кризи та ознак

можливого банкрутства, ідентифікація сильних і слабких сторін підприємства, оцінка наявної концепції санації та її ефективності, розробка рекомендацій щодо формування або вдосконалення антикризової програми, мінімізація інформаційного ризику для всіх зацікавлених сторін.

- Замовники санаційного аудиту: власники, підприємство, андеррайтери, потенційні санатори, кредитори, державні органи.
- Види санаційного аудиту: попередній та остаточний.
- Етапи санаційного аудиту: збір інформації про підприємство, аналіз рівня глибини фінансової кризи підприємства (аналіз фактичних показників та тенденції розвитку), виявлення причин симптомів фінансової кризи підприємства та “слабких” місць у його фінансово-господарській діяльності, прийняття рішення про санацію або ліквідацію підприємства на основі оцінки санаційної спроможності.
- Джерела інформації для проведення санаційного аудиту у розрізі джерел, що характеризують оперативний фінансовий план, і джерел, що характеризують стратегічний розвиток підприємства.
- Методи та прийоми санаційного аудиту. Ключовими методами є: метод аналітичного огляду, запит, метод інспекції, метод коефіцієнтів, метод опитування, метод галузевого порівняльного аналізу, метод «читання» зовнішньої звітності. Серед прийомів санаційного аудиту варто виокремити: порівняльний аналіз фактичних даних підприємства з розрахунками самого аудитора, порівняльний аналіз облікових і звітних даних підприємства у динаміці, прийом тестування, прийом анкетування, прийом вибіркової перевірки.
- Варіанти рішень за результатами санаційного аудиту: ліквідація або санація.

- Звіт про результати проведення санаційного аудиту та його структура. Складові звіту: «Загальна характеристика підприємства», «Оцінка підприємства з позиції неплатоспроможності», «Оцінка резервів підвищення ефективності функціонування підприємства та відновлення його платоспроможності», «Аналіз виявлення ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства», «Загальні висновки (зокрема, про наявність ознак з дій приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства) та рекомендації щодо подальшого розвитку підприємства».
- Напрями аналізу виробничо-господарської діяльності: вивчення загальної виробничої структури підприємства, аналіз витрат виробництва, оцінка рівня існуючої технології виробництва, аналіз показників праці, аналіз руху основних засобів та амортизаційних відрахувань.
- Напрями аудиту фінансової сфери: оцінювання динаміки та структури валюти балансу, аудит позичкового капіталу та кредиторської заборгованості, аудит власного капіталу, оцінка ліквідності активів підприємства та його платоспроможності, аналіз прибутковості та рентабельності, аудит реальних та фінансових інвестицій, аналіз дебіторської заборгованості, оцінювання ділової активності підприємства.
- Визначення ознак фіктивного банкрутства, ознак дій з доведення до банкрутства, ознак дій з приховування банкрутства, ознак втрати або відновлення платоспроможності.
- Моделі оцінки ймовірності банкрутства: Е. Альтмана (дво- та п'ятифакторна), Р. Таффлера, К. Спрінгейта, Р. Ліса, О.Терещенка, А. Матвійчука.

Глосарій

- ❖ санаційний аудит
- ❖ активи
- ❖ аудит фінансової звітності
- ❖ власний капітал
- ❖ довгострокові зобов'язання
- ❖ доведення до банкрутства
- ❖ досяжність плану санації
- ❖ еквіваленти грошових коштів
- ❖ економічність плану санації
- ❖ ефективність плану санації
- ❖ зобов'язання
- ❖ необоротні активи
- ❖ неплатоспроможність
- ❖ оборотні активи
- ❖ операційний цикл
- ❖ платоспроможність
- ❖ поточні зобов'язання
- ❖ приховування банкрутства
- ❖ санаційна спроможність
- ❖ фіктивне банкрутство
- ❖ умисне банкрутство

Завдання для самостійної роботи студентів:

- ✓ Складіть перелік ключових питань, на які має відповісти аудитор при проведенні санаційного аудиту.
- ✓ Побудуйте таблицю «Санаційний аудит – результати – користувачі інформації».
- ✓ Розробіть перелік індикаторів платоспроможності підприємства для аудиту.
- ✓ Наведіть приклад аудиторського висновку (спрощений варіант).

- ✓ Проаналізуйте, як результати санаційного аудиту можуть вплинути на рішення про банкрутство.
- ✓ Складіть схему інформаційних джерел, що використовуються в санаційному аудиті.
- ✓ Дайте відповідь на запитання: «Хто може бути замовниками санаційного аудиту підприємства?».
- ✓ Визначте етапи санаційного аудиту.
- ✓ Охарактеризуйте поняття санаційної спроможності підприємства.

Теми наукових доповідей

1. Проведення санаційного аудиту на підприємствах, що перебувають у кризі: проблеми та рішення.

2. Роль аудитора у визначенні санаційної спроможності підприємства.

3. Практика застосування санаційного аудиту в Україні: огляд реальних кейсів.

4. Взаємодія аудитора з арбітражним керуючим у процесі фінансового оздоровлення.

5. Типові помилки під час проведення санаційного аудиту та способи їх уникнення

6. Використання фінансових коефіцієнтів для прогнозування санаційної спроможності підприємства.

7. Побудова санаційного балансу як інструмент аудиту фінансового стану.

8. Аналіз ефективності антикризових заходів за результатами санаційного аудиту.

9. Санаційний аудит у системі законодавства України про банкрутство.

10. Порівняльний аналіз вимог до санаційного аудиту в Україні та країнах ЄС.

ТЕМА 5

САНАЦІЯ БАЛАНСУ

Перелік питань

1. Економічний зміст санації балансу та призначення санаційного прибутку.
2. Завдання та основні передумови зменшення статутного капіталу підприємств.

***Методичні поради.** Опрацьовуючи питання за темою, зверніть увагу на такі аспекти:*

- Визначення санації балансу та її місце у процесі двоступінчастої санації.
- Поняття балансового курсу корпоративних прав та порядок його визначення.
- Причини намагань підприємства уникати відображення збитків у балансі.
- Мета санації балансу та умови, за яких її доцільно проводити.
- Визначення санаційного прибутку та його складові: прибуток, який виникає внаслідок викупу підприємством власних корпоративних прав (акцій, часток) за курсом, нижчим від номінальної вартості цих прав (дизажіо), у результаті їх безкоштовної передачі до анулювання, зниження номінальної вартості або у разі одержання безповоротної фінансової допомоги від власників корпоративних прав, кредиторів та інших зацікавлених у санації підприємства осіб.
- Безповоротна фінансова допомога та джерела її надходження.
- Функції статутного капіталу: створення та запуск діяльності підприємства; гарантії виконання зобов'язань

і відповідальність сторін; підтримання безперервного функціонування підприємства; залучення фінансування та підтримка платоспроможності; забезпечення фінансової та управлінської самостійності; формування основи для виплати дивідендів; організація системи управління і контролю; виконання іміджевої та представницької функції.

- Цілі зменшення статутного капіталу: відновлення рівноваги балансу підприємства; отримання прибутку в результаті проведення санаційних заходів; зростання ринкової вартості акцій; скорочення або припинення окремих видів діяльності; зосередження капіталу у власників, зацікавлених в активному управлінні; узгодження розмірів власного капіталу з вартістю майна підприємства; реалізація визначеної дивідендної стратегії; виникнення суперечностей між учасниками товариства з обмеженою відповідальністю.
- Методи зменшення статутного капіталу: деномінація, конверсія акцій.

Глосарій

- ❖ балансовий курс акцій
- ❖ безповоротна фінансова допомога
- ❖ власний капітал
- ❖ «дизажіо»
- ❖ санаційний прибуток
- ❖ санація балансу
- ❖ статутний капітал

Завдання для самостійної роботи студентів

- ✓ Визначте сутність поняття «санація балансу».

- ✓ Розкрийте функції та цілі збільшення статутного капіталу підприємства.
- ✓ З'ясуйте функції та цілі зменшення статутного капіталу підприємства.
- ✓ Опишіть основні причини, які призводять до збитків підприємства.
- ✓ Вкажіть джерела покриття непокритих збитків підприємства.
- ✓ Визначте сутність поняття «санаційний прибуток».
- ✓ Опишіть складові санаційного прибутку.
- ✓ З'ясуйте методи зменшення статутного капіталу підприємства.

Тема наукових доповідей

1. Перегляд структури активів і пасивів як шлях відновлення фінансової рівноваги підприємства.
2. Списання безнадійної дебіторської заборгованості у процесі санації балансу.
3. Переоцінка (уцінка) основних засобів як метод вирівнювання балансу.
4. Зменшення статутного капіталу: механізм і наслідки для власників.
5. Конвертація боргу в капітал як інструмент санації балансу
6. Оцінка платоспроможності до і після санації балансу.
7. Визначення критичних статей балансу, що потребують санації.
8. Вплив санації балансу на дивідендну політику підприємства.
9. Взаємодія з кредиторами під час проведення санаційних заходів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 6

ВНУТРІШНІ ДЖЕРЕЛА ФІНАНСОВОЇ САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Перелік питань

1. Поняття та класифікація внутрішніх джерел фінансової стабілізації
2. Збільшення вхідних грошових потоків
3. Зменшення вихідних грошових потоків

Методичні поради. *Опрацьовуючи питання за темою, зверніть увагу на такі аспекти:*

- Визначення внутрішніх джерел фінансової санації та їх класифікацію.
- Збільшення вхідних грошових потоків підприємства: збільшення виручки від реалізації продукції, збільшення інших операційних та інших доходів.
- Реструктуризація активів: здача в оренду основних засобів, оптимізація структури розміщення оборотного капіталу, рефінансування дебіторської заборгованості, продаж окремих низькорентабельних структурних підрозділів (філій) та об'єктів основних засобів, використання зворотного лізингу, мобілізація прихованих резервів.
- Зменшення вихідних грошових потоків: зменшення собівартості продукції, зменшення витрат, які не відносять до собівартості продукції, згортання інвестиційних проєктів.
- Збільшення доходу від реалізації продукції: помірне зростання цін, санаційні заходи у сфері збуту. В межах

санаційних заходів у сфері збуту варто виокремити: підвищення рівня клієнтського сервісу, впровадження гнучкої системи знижок для покупців і торгових посередників, використання програм лояльності та стимулювання швидкої оплати товарів, оптимізацію цінової політики підприємства, дослідження ринку збуту та поведінки споживачів, розроблення нових каналів реалізації продукції, удосконалення сервісного обслуговування клієнтів, проведення рекламних і промоційних кампаній, активне просування бізнесу в соціальних мережах, створення власного вебсайту та розширення території продажів.

- Заходи з мобілізації прихованих резервів: індексація балансової вартості майнових об'єктів, продаж оборотних та необоротних активів, не задіяних безпосередньо у виробництві.
- Переваги та недоліки зворотнього лізингу.
- Методи рефінансування дебіторської заборгованості: факторинг, форфейтинг, облік векселів. Їх переваги та недоліки.
- Причини виникнення непродуктивних витрат на підприємстві, шляхи зменшення витрат, що не відносять на собівартість, та інвестиційних витрат, резерви економії витрат у межах санації.

Глосарій

- ❖ дебітори
- ❖ дебіторська заборгованість
- ❖ довгострокова дебіторська заборгованість
- ❖ зворотний лізинг
- ❖ облік векселів
- ❖ оперативний лізинг
- ❖ поточна дебіторська заборгованість

- ❖ приховані резерви
- ❖ сумнівний борг
- ❖ факторинг
- ❖ фінансовий лізинг
- ❖ форфейтинг
- ❖ джерела фінансової санації

Завдання для самостійної роботи студентів

- ✓ Зобразіть схематично класифікацію внутрішніх джерел фінансової санації підприємства.
- ✓ Опишіть збільшення вхідних грошових потоків як внутрішнє джерело фінансової санації підприємства.
- ✓ З'ясуйте заходи в межах зменшення вихідних грошових потоків підприємства.
- ✓ Визначте фактори впливу на виручку від реалізації продукції.
- ✓ Укажіть види санаційних заходів у рамках реструктуризації активів.
- ✓ Опишіть заходи мобілізації прихованих резервів.
- ✓ З'ясуйте особливості зворотного лізингу в процесі мобілізації внутрішніх джерел санації.
- ✓ Визначте напрями зменшення собівартості продукції.
- ✓ Опишіть згортання інвестицій як спосіб мобілізації внутрішніх джерел фінансування санації.

Теми наукових доповідей

1. Роль внутрішніх фінансових резервів у відновленні платоспроможності підприємства.
2. Оцінка потенціалу самофінансування в системі санаційних заходів.
3. Вплив структури активів і пасивів на можливості внутрішнього фінансового оздоровлення.

4. Взаємозв'язок прибутковості та ліквідності у процесі мобілізації внутрішніх ресурсів.
5. Використання цифрових технологій для пошуку і мобілізації внутрішніх фінансових резервів.
6. Вплив воєнного стану та кризи енергоринку на внутрішні можливості фінансової санації підприємств України.
7. ESG-підхід до фінансової санації: поєднання економічної та соціальної відповідальності.
8. Моделювання процесу внутрішньої санації за допомогою фінансових коефіцієнтів і прогнозування грошових потоків..
9. Порівняльний аналіз ефективності внутрішніх і зовнішніх джерел фінансової санації.

ТЕМА 7

ЗОВНІШНІ ДЖЕРЕЛА ФІНАНСОВОЇ САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Перелік питань

1. Основні цілі та порядок збільшення статутного капіталу.
2. Альтернативна санація як метод фінансування оздоровлення підприємств.

Методичні поради. *Опрацьовуючи питання за темою, зверніть увагу на наступні аспекти:*

- Шляхи фінансування санаційних заходів власниками підприємства: надання позик, збільшення статутного капіталу, надання безповоротної фінансової допомоги.
- Цілі збільшення статутного капіталу: мобілізація фінансових ресурсів для реалізації санаційних заходів виробничо-технічного спрямування, оновлення або модернізації основних засобів, розширення та

відновлення виробництва; акумуляція коштів для купівлі корпоративних прав інших підприємств, зокрема з метою встановлення контролю чи розширення впливу на пов'язані компанії, зміцнення частки власного капіталу, що підвищує фінансову стійкість і кредитоспроможність підприємства, а також рівень відповідальності власників за його зобов'язаннями; підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства через збільшення капіталу і, за потреби, залучення додаткових грошових ресурсів.

- Методи збільшення статутного капіталу: збільшення номінальної вартості акцій, збільшення акцій існуючої номінальної вартості, обмін облігацій на акції.
- Зміст альтернативної санації. Шляхи фінансування санаційних заходів власниками підприємства.
- Форми списання заборгованості з боку кредиторів. Шляхи фінансування санаційних заходів персоналом підприємства.
- Види і форми державної санаційної підтримки. Пряма і непряма державна підтримка санації.
- Санаційні кредити. Трансформація боргу у власність.

Глосарій

- ❖ альтернативна санація
- ❖ відстрочені кредити
- ❖ акція
- ❖ кредитні ризики
- ❖ номінальна вартість корпоративних прав
- ❖ облігація
- ❖ списання заборгованості
- ❖ трансформація боргу у власність
- ❖ санаційні кредити
- ❖ пролонгація заборгованості
- ❖ реструктуризація заборгованості

Завдання для самостійної роботи студентів

✓ Обґрунтуйте необхідність участі кредиторів у фінансуванні санації підприємства-боржника.

✓ З'ясуйте форми участі персоналу в санації підприємства.

✓ Визначте мету конверсії (трансформації) боргу у власність.

✓ Опишіть якими шляхами може відбуватися конверсія боргу у власність.

✓ Охарактеризуйте списання заборгованості як зовнішнє джерело фінансової санації підприємства.

✓ Опишіть переваги та недоліки залучення санаційних кредитів.

✓ Визначте мотиви купівлі працівниками акцій свого підприємства.

✓ Дослідіть відстрочені (пролонговані) кредити як спосіб фінансування санаційних заходів.

Теми наукових доповідей

1. Механізм отримання санаційного кредиту: умови, ризики, гарантії.
2. Роль банків у відновленні платоспроможності підприємств.
3. Проблеми та перспективи кредитного фінансування санаційних програм в Україні.
4. Державні програми реструктуризації та фінансової допомоги підприємствам.
5. Умови отримання бюджетних кредитів і дотацій для санаційних заходів.
6. Роль Фонду державного майна в санації підприємств із державною часткою.
7. Форми участі зовнішніх інвесторів у санації підприємства.

8. Угода про участь у капіталі як інструмент фінансового оздоровлення.
9. Практичні приклади санації через стратегічне партнерство.
10. Переваги й ризики співпраці з іноземними інвесторами у процесі фінансового оздоровлення.

ТЕМА 8

САНАЦІЙНА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА

Перелік питань

1. Сутність та форми реструктуризації.
2. Фінансовий механізм реорганізації підприємства.
3. Реорганізація спрямована на укрупнення (злиття, приєднання, поглинання).
4. Реорганізація підприємств, спрямована на їх розкрупнення (поділ, виділення).

Методичні поради. *Опрацьовуючи питання за темою, зверніть увагу на такі аспекти:*

- Визначення реструктуризації та її види за такими ознаками: за періодом діяльності підприємств, за строками проведення та обсягами робіт, за метою проведення, за ініціаторами, за джерелами фінансування.
- Відмінності санаційної реструктуризації від інших її видів.
- Визначення та типові заходи в межах оперативної реструктуризації. До типових заходів належать: управління грошовими потоками, зниження витрат, скорочення чисельності персоналу, реалізація зайвих активів, удосконалення організації виробництва, формування системи збуту продукції, розвиток нових ринків, підвищення контролю якості продукції.

- Визначення та типові заходи в межах стратегічної реструктуризації. До типових заходів належать: впровадження новітніх технологій, реструктуризація організаційної структури підприємства, придбання нового устаткування, диверсифікація виробництва, вихід на нові ринки збуту.
- Види реструктуризації залежно від характеру застосовуваних заходів: реструктуризація активів, реорганізація.
- Типові заходи в межах реструктуризації виробництва. Типові заходи в межах реструктуризації активів. Типові заходи в межах реструктуризації капіталу. Типові заходи в межах корпоративної реструктуризації.
- Мотиви до реорганізації, спрямованої на укрупнення. Ефект синергізму. Випадки реорганізації, спрямованої на розукрупнення.

Глосарій

- ❖ реструктуризація
- ❖ корпоративна реструктуризація
- ❖ організаційно-правова реструктуризація
- ❖ реструктуризація виробництва
- ❖ санаційна реструктуризація
- ❖ синергізм
- ❖ фінансова реструктуризація
- ❖ поділ
- ❖ виділення
- ❖ перетворення
- ❖ злиття
- ❖ поглинання

Завдання для самостійної роботи студентів

- ✓ Схематично зобразіть класифікацію реструктуризації підприємства.
- ✓ Опишіть заходи реструктуризації виробництва.
- ✓ З'ясуйте заходи в межах реструктуризації активів.
- ✓ Дослідіть заходи фінансової реструктуризації.
- ✓ Опишіть заходи в межах корпоративної реструктуризації.
- ✓ З'ясуйте основні мотиви, які можуть спонукати санатора до реорганізації поглинанням, приєднанням чи злиттям.
- ✓ Порівняйте горизонтальне та вертикальне злиття підприємств.
- ✓ З'ясуйте випадки проведення реорганізації, спрямованої на розукрупнення.
- ✓ Опишіть перетворення як форму реорганізації підприємства.

Теми наукових доповідей

1. Оцінка соціальної ефективності санаційної реструктуризації.
2. Впровадження Lean-технологій і заходів зі зниження витрат як інструмент операційної санації.
3. Цифрова трансформація як фактор підвищення ефективності санаційних процесів.
4. Санаційна реструктуризація підприємств в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови.
5. Вплив законодавства про банкрутство та відновлення платоспроможності на вибір санаційних процедур.
6. Правові аспекти корпоративної реструктуризації.
7. Стратегічна реструктуризація як метод санації.

8. Особливості формування антикризової команди та її роль у реалізації санаційних заходів.

9. Управління зацікавленими сторонами (стейкхолдерами) у процесі санаційної реструктуризації (кредитори, власники, персонал).

ТЕМА 9

ОЦІНЮВАННЯ ВАРТОСТІ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА

Перелік питань

1. Необхідність, завдання та принципи експертного оцінювання вартості майна підприємства.
2. Порядок оцінювання вартості майна.
3. Оцінювання вартості підприємства як цілісного майнового комплексу.
4. Оцінювання вартості корпоративних прав.

Методичні поради. *Опрацьовуючи питання за темою, зверніть увагу на такі аспекти:*

- Принципи оцінки вартості підприємства: принцип найбільш ефективного використання; принципи, пов'язані з експлуатацією майна; принципи, пов'язані з ринковим середовищем; принципи, засновані на уявленнях власника (користувача) про майно.
- Принципи оцінки вартості, пов'язані з експлуатацією майна: принцип збалансованості, принцип внеску, принцип граничної продуктивності.
- Принципи оцінки вартості, пов'язані з ринковим середовищем: принцип конкуренції, принцип попиту і пропозиції, принцип відповідності.
- Принципи оцінки вартості, засновані на уявленнях власника (користувача) про майно: принцип очікування, принцип корисності, принцип заміщення.

- Обмеження у реалізації принципу найбільш ефективного використання: відповідність законодавству, максимальна ефективність, фізична здійсненність, фінансова обґрунтованість.
- Етапи оцінювання вартості майна підприємства.
- Методи оцінювання вартості майна підприємства: метод капіталізованої вартості, метод балансової вартості, метод ринкової вартості.
- Істотні умови договору на проведення оцінки майна.
- Типова структура звіту про оцінювання вартості майна підприємства.

Глосарій

- ❖ відновна вартість
- ❖ експертне оцінювання
- ❖ Звіт про оцінку майна
- ❖ корисність об'єкта
- ❖ майно, яке може оцінюватися
- ❖ майнові права, які можуть оцінюватися
- ❖ масове оцінювання майна
- ❖ метод аналогів
- ❖ метод балансової вартості
- ❖ метод витрат
- ❖ метод капіталізованої вартості
- ❖ незалежна оцінка майна
- ❖ оцінка майна, майнових прав
- ❖ принципи оцінки
- ❖ принципи, засновані на уявленнях власника (користувача) про майно
- ❖ реальна вартість матеріальних і нематеріальних активів

Завдання для самостійної роботи студентів

- ✓ З'ясуйте, в яких випадках у процесі санації існує необхідність визначення вартості підприємства.
- ✓ Опишіть основні принципи оцінювання вартості майна підприємства.
- ✓ Схематично зобразіть види експертного оцінювання майна.
- ✓ Дослідіть етапи оцінювання вартості майна підприємства.
- ✓ Вкажіть особливості оцінювання вартості корпоративних прав.
- ✓ Зобразіть типову структуру звіту про експертне оцінювання майна.
- ✓ Опишіть порядок оцінювання вартості підприємства як цілісного майнового комплексу.
- ✓ Зробіть порівняльну характеристику методів оцінки вартості підприємства.

Теми наукових доповідей

1. Порівняльний аналіз застосування дохідного, витратного та порівняльного підходів до оцінки вартості цілісного майнового комплексу.
2. Особливості оцінки вартості нематеріальних активів (торгових марок, патентів, гудвілу) в умовах інноваційного розвитку.
3. Врахування впливу економічної нестабільності та інфляції на результати оцінки основних засобів підприємства.
4. Методичні засади оцінки інвестиційної вартості майна підприємств у контексті залучення стратегічних інвесторів.

5. Роль і методи оцінки вартості бізнесу (акцій) при угодах злиття, поглинання та продажу.
6. Вплив фінансового лізингу й операційної оренди на оціночну вартість майна підприємства.
7. Оцінка ліквідаційної вартості майна підприємства в рамках процедур банкрутства та санації.
8. Проблеми визначення ринкової вартості земельних ділянок і будівель, що належать промисловим підприємствам.
9. Оцінка вартості дебіторської заборгованості та інших фінансових активів у складі майнового комплексу.

ТЕМА 10

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ САНАЦІЇ, БАНКРУТСТВА ТА ЛІКВІДАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Перелік питань

1. Догосподарське врегулювання господарських спорів.
2. Господарське врегулювання господарських спорів.
3. Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства підприємств.
4. Порядок оголошення підприємства банкрутом.

Методичні поради. *Опрацьовуючи питання за темою, зверніть увагу на такі аспекти:*

- Позасудові процедури та заходи щодо запобігання банкрутству боржника – юридичної особи. Судові процедури, що застосовують до підприємства-боржника: санація, розпорядження майном боржника, ліквідація.
- Заява про відкриття провадження у справі про банкрутство: реквізити, порядок та строки подання, супровідні документи у випадку подання заяви кредитором/боржником, прийняття заяви, відзив боржника, відмова у прийнятті заяви, повернення, відкликання заяви.

- Підготовче засідання Господарського суду. Відкриття провадження у справі та відмова у відкритті провадження у справі про банкрутство. Повідомлення стосовно відкриття провадження у справі про банкрутство.
- Мораторій на задоволення вимог боржників: визначення, випадки, на які не поширюється, припинення дії мораторію.
- Процедура розпорядження майном боржника: введення, особливості процедури.
- Визначення кредиторів, зацікавлених в участі в санації підприємства-боржника.
- Заява кредиторів: реквізити, додатки, порядок підписання.
- Визнання або відхилення вимог кредиторів. Розгляд вимог кредиторів.
- Перевірка відповідності заяви конкурсного кредитора вимогам Кодексу України з процедур банкрутства.
- Попереднє засідання господарського суду. Збори кредиторів. Комітет кредиторів.
- Закінчення процедури розпорядження майном.
- Процедура санації. Права та обов'язки керуючого санацією.
- Процедура ліквідації. Повідомлення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури. Повноваження ліквідатора. Черговість задоволення вимог кредиторів.

Глосарій

- ❖ арбітражний керуючий
- ❖ банкрутство
- ❖ електронна торгова система
- ❖ керуючий санацією
- ❖ ліквідатор
- ❖ розпорядження майном
- ❖ розпорядник майна

Завдання для самостійної роботи студентів

- ✓ З'ясуйте судові процедури, які застосовуються до боржника-юридичної особи.
- ✓ Дослідіть порядок подання заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство.
- ✓ Опишіть підготовче засідання Господарського суду.
- ✓ З'ясуйте процедуру розпорядження майном боржника.
- ✓ Дослідіть порядок виявлення кредиторів, які мають бажання взяти участь у санації боржника.
- ✓ Опишіть попереднє засідання Господарського суду.
- ✓ З'ясуйте порядок проведення зборів кредиторів.
- ✓ Дослідіть процедуру ліквідації.
- ✓ Вкажіть черговість задоволення вимог кредиторів.

Теми наукових доповідей

1. Правові механізми раннього запобігання банкрутству: застосування процедури досудової санації в Україні та міжнародний досвід (США, ЄС).
2. Роль та правовий статус арбітражного керуючого: баланс між економічною ефективністю та дотриманням прав кредиторів.
3. Економіко-правова відповідальність керівництва та власників підприємства за доведення до банкрутства.
4. Вплив санаційних процедур на інвестиційну привабливість підприємства.
5. Економічне обґрунтування та правові наслідки укладення мирової угоди в процедурі банкрутства.

6. Проблеми оцінки майна боржника в процедурах банкрутства та ліквідації.
7. Економіко-правові засади задоволення вимог забезпечених і незабезпечених кредиторів.
8. Особливості банкрутства стратегічно важливих підприємств та його державне регулювання.
9. Економіко-правові наслідки ліквідації підприємств в умовах воєнного стану та механізми їх спрощення.
10. Проблеми транскордонного банкрутства.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Kovalchuk N.O., Pavlyuk A.O. Current trends of bankruptcy Ukraine and measures insolvency to prevent domestic enterprises. *Економіка та суспільство*. Мукачєво: Мукачівський державний університет, 2018. № 14. С. 478-483. URL: http://economyandsociety.in.ua/journal/14_ukr/14_2018.pdf (дата звернення: 20.10.2025).
2. Білоконь Т.М., Несен Л. М. Санація підприємств: організаційно-економічний механізм : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2010. 152 с.
3. Боронос В.Г., Плікус І.Й. Управління фінансовою санацією підприємств: підручник. Суми : Сумський державний університет, 2022. 459 с.
4. Зеліско І.М. Управління фінансовою санацією підприємства : навчальний посіб. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2015. 320 с.
5. Ковальчук Н.О. Банкрутство в період воєнного стану: новації законодавства. Фінансові інструменти сталого розвитку економіки: матеріали VI міжнародної наук.-практ. конф., м. Чернівці, 18 квітня 2024 р. / Чернівецький нац. ун-т. Чернівці, 2024. С. 318 - 321. URL: https://drive.google.com/file/d/18iFc3xkgav0paX8cz2S8K_Lku3NIDE4s/view (дата звернення: 20.10.2025).
6. Ковальчук Н.О. Управління фінансовою санацією підприємства : навч.- наочн. посібник. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 168 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12077> (дата звернення: 20.10.2025).

7. Ковальчук Н.О., Слусаряк М.М., Пуша А.В. Аналіз методик прогнозування банкрутства та оцінка фінансового стану вітчизняних підприємств. *Бізнес Інформ*. Харків : Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. 2018. № 1. С. 248-253. URL: <http://oaji.net/articles/2017/727-1525686517.pdf> (дата звернення: 20.10.2025).
8. Ковальчук Н.О., Федішин М.П., Жаворонок А.В., Абрамова А.С. Управління фінансовою санацією підприємства : навчальний посібник. Чернівці : Чернівецький національний університету ім. Ю.Федьковича, 2019. 334 с.
9. Кодекс України з процедур банкрутства: від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. Із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (дата звернення: 20.10.2025).
10. Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством : навчальний посібник. 3-тє видання, доповн. і переробл. Київ : Видавничий дім "Кондор", 2020. 396 с.
11. Крутова А.С., Лачкова Л.І., Лачкова В.М. Управління фінансовою санацією підприємства : навч. посіб. Харків: Видавець Іванченко І.С., 2017. 186 с.
12. Лачкова Л.І., Лачкова В.М. Фінансова санація та банкрутство підприємств: навч. посіб 2-ге вид., перероб., доп. Харків, «Форт». 2013. 149 с.
13. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства» від 19.01.2006 № 81. Із

змінами та доповненнями. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06#Text>
(дата звернення: 20.10.2025).

14. Островська О. А., Соколова О. Б. Управління фінансовою санацією підприємства. Практикум : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2013. 176 с.
15. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. Із змінами та доповненнями. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 20.10.2025).
16. Полінкевич О. М. Фінансова санація та банкрутство підприємств: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2011. 424 с.
17. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 року № 2258- - VIII. Із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 20.10.2025).
18. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 20.10.2025).
19. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність: Закон України від 12.07.2021 року № 2658-III. Із змінами та доповненнями. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#Text> (дата звернення: 20.10.2025).

20. Терещенко О.О. Управління фінансовою санацією підприємств : навч. посіб. Вид. 2-ге, без змін. Київ : ЮШУ, 2009. 564 с.
21. Управління фінансовою санацією підприємства / за ред. Т.А. Говорушко. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 400 с.

Навчальне видання

Наталя Олександрівна Ковальчук

**УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ САНАЦІЄЮ
ПІДПРИЄМСТВА**

*Методичні рекомендації
до самостійної роботи*

Відповідальна за випуск **Бак Н.А.**

Літературний редактор **Колодій О.В.**

Технічне редагування та дизайн обкладинки
Чораєва Г.К.

Електронне видання

Підписано до друку 03.12.2025

Умов.-друк. арк. 2,4. Обл.-вид. арк. 2,6.

Зам. Н-085.

Видавництво Чернівецького національного університету.

58002, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2.

e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 891 від 08.04.2002.

